

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za održivi razvoj

Odsjek za zaštitu okoliša

Flanatička 29, 52100 Pula, p.p. 198

tel. (0)52 372 182; fax. (0)52 372 191

Klasa: 351-01/08-01/33

Urbroj: 2163/1-08-02/1-08-3

Pula, 28. svibnja 2008. godine

ISTARSKA ŽUPANIJA
Stručne službe za poslove
Poglavarstva i Skupštine
52 000 PAZIN
Dršćevka 3

Predmet: Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka
na području Istarske županije za 2007. godinu
- prijedlog zaključka, dostavlja se -

U privitku dopisa dostavljamo vam prijedlog zaključka u svezi Godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godine, te vas molimo da istog uvrstite na dnevni red jedne od narednih sjednica Poglavarstva.

Sa poštovanjem,

Voditeljica odsjeka za zaštitu okoliša
Ljiljana Dravec, dipl.ing.kem.teh.

Pročelnik
Josip Zidarić, dipl.ing.arh.

1. Prijedlog Zaključka s obrazloženjem
2. Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu (u digitalnom obliku - CD)
3. Dopuna godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu (u digitalnom obliku - CD)

Temeljem članka 59. i 77. Statuta Istarske županije (Službene novine Istarske županije br. 9/06-II pročišćen tekst, 14/06), Poglavarstvo Istarske županije na sjednici održanoj dana _____ 2008. godine donosi slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu i Dopuna godišnjeg izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu koje je izradio Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša, Službe za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije (travanj/svibanj 2008. godine).
2. Tijekom mjernog razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine provedeno je praćenje kakvoće zraka putem lokalne mreže koju čine mjerne mreže gradova: Pula, Umag, Pazin, Buje, općina: Raša, Lupoglav i Marčana te mjerna mreža TE Plomin. Prvi put su obrađeni godišnji podaci s automatske mjerne postaje Koromačno Brovinje, koja je postavljena s ciljem praćenja utjecaja emisija tvornice cementa u Koromačnu na kakvoću zraka. U 2007. godini Zavod za javno zdravstvo Istarske županije je proveo mjerenja posebne namjene u okolini tvornice stočne hrane Puris u Pazinu, eksploatacijskog polja kamenoloma Plovanija, eksploatacijskog polja kamenoloma Križanci-Žminj, Asfaltne baze Podberam, eksploatacijskog polja kamenoloma "Sv. Nikola" te u okolini eksploatacijskog polja kamenoloma Vranja-Lupoglav. Mjerenja u okolini eksploatacijskog polja kamenoloma Vranja provedena su u suradnji Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije i Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-Goranske županije a analizu svih rezultata kao i Dopunu godišnjeg izvještaja o praćenju kakvoće zraka na području Istarske županije za 2007. godinu izradio je Zavod za javno zdravstvo Istarske županije.
3. Na svim mjernim postajama lokalne mreže s ručnim posluživanjem i automatskim mjernim postajama za praćenje kakvoće zraka na području Istarske županije zabilježena je I. kategorija kakvoće zraka po pokazateljima: SO₂, dima, taložne tvari, lebdećih čestica-PM₁₀ i NO₂. Na automatskim mjernim postajama Ripenda i Sv. Katerina, u sklopu mjerne mreže TE Plomin, je zabilježena III kategorija kakvoće zraka po koncentracijama ozona. Na svim mjernim postajama na kojima se provodilo praćenje kakvoće zraka posebne namjene, prema taložnoj tvari kao pokazatelju onečišćenja, zabilježena je I kategorija zraka osim na području oko kamenoloma Vranja, zastupljenom mjernom mrežom Općine Lupoglav, gdje je, na temelju ukupne taložne tvari i sadržaja nikla, utvrđena II. kategorija zraka ili umjereno onečišćen zrak.
4. Upućuje se tvrtka Readymix Croatia d.o.o. iz Kaštel Sućurca, koja gospodari kamenolomom „Vranja“, da nastavi s programom sanacije koji je donijet 2005. godine kako bi se u okolini kamenoloma postigla I kategorija zraka u odnosu na ukupnu taložnu tvari i koncentraciju nikla u taložnoj tvari.

5. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu okoliša da, na temelju odredbe stavka 5. članka 25. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 178/04), Izvještaj i Dopunu izvještaja o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu dostavi Agenciji za zaštitu okoliša, a na temelju stavka 1. članka 29. navedenog zakona, objavi podatke o kakvoći zraka iz lokalne mreže u sažetom obliku kao i cjeloviti izvještaj na web stranicama Istarske županije.
6. Zadužuje se Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu okoliša da u suradnji s Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije, temeljem odredbi članka 10. Zakona o zaštiti zraka, a u skladu s Planom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u RH za razdoblje 2008.-2011., usvojenim na sjednici Vlade RH 8. svibnja 2008. godine te Programom zaštite okoliša Istarske županije (Sl. novine IŽ br. 1/07) započne s aktivnostima potrebnim za izradu Nacrta Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Istarske županije.
Rok za izradu Nacrta Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Istarske županije je kraj 2008. godine, a usvajanje istog na Skupštini Istarske županije u prvom kvartalu 2009. godine, nakon provedenog postupka uključivanja javnosti u skladu s odredbama članka 14. Zakona o zaštiti zraka.
7. Obvezuje se Zavod za javno zdravstvo Istarske županije da, prema Programu praćenja kakvoće zraka za 2008. godinu, obavještava tijekom godine Upravni odjel za održivi razvoj, Odsjek za zaštitu okoliša i inspektora zaštite okoliša o rezultatima izvršenih analiza ukoliko vrijednosti mjernih parametara prijeđu zakonom propisane koncentracije.
7. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Klasa:
Urbroj:
Pula,

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
Poglavarstvo
Predsjednik
Ivan Jakovčić

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni osnov za donošenje ovog akta

Pravni osnov za donošenje ovog akta je sadržan u odredbama članaka 22. Zakon o zaštiti okoliša (NN br. 110/07) i članaka 25. - 32. Zakona o zaštiti zraka (NN br. 178/04) kojima je propisana obveza praćenja stanja okoliša odnosno uspostava lokalne mreže za praćenje kakvoće zraka te javnost rezultata praćenja a vezano za odredbe sadržane u člancima 59. i 77. Statuta Istarske županije (Službene novine Istarske županije br. 9/06-II pročišćen tekst, 14/06) u kojima je definirano da Poglavarstvo priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata Skupštine, usmjerava djelovanje upravnih tijela Istarske županije u obavljanju poslova iz njihovog samoupravnog djelokruga, odnosno poslove državne uprave koji su povjereni Istarskoj županiji, nadzire njihov rad i obavlja druge poslove utvrđene Statutom te donosi odluke, preporuke, zaključke i sl..

II. Osnovna pitanja koja se uređuju ovim aktom

Elaboratom "Godišnji izvještaj o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije za 2007. godinu", travanj 2008. godine i Dopunom godišnjeg izvještaja, svibanj 2008. godine, koje je izradila Služba za zdravstvenu ekologiju – Odjel za unapređenje okoliša Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, prikazana je godišnja statistička obrada rezultata praćenje kakvoće zraka u lokalnoj mreži na mjernim postajama s ručnim posluživanjem i automatskim mjernim stanicama te mjernim stanicama za praćenje kakvoće zraka posebne namjene a sve sukladno odredbama članka 26. i članka 27. Zakona o zaštiti zraka.

U skladu s Programom praćenja kakvoće zraka u 2007. godini, članka 25. i 28 Zakona za zaštitu zraka (NN br. 178/04) lokalnu mrežu čine mjerne mreže gradova: Pula, Umag, Pazin, Buje, općina: Raša, Lupoglav i Marčana te mjerna mreža TE Plomin.

Program praćenja općih i specifičnih onečišćenja na području Istarske županije u 2007. godini proveden je na:

- 16 mjernih postaja s ručnim posluživanjem uređaja postavljenih u četiri naselja i to u Puli, Umagu, Mostu Raša i Koromačnu. Na 8 mjernih postaja praćene su koncentracije SO₂ i dima kao osnovnog pokazatelja onečišćenja, na 10 mjernih postaja mjerena je količina ukupne taložne tvari a na 5 mjernih postaja koncentracija dušikdioksida i
- 6 automatskih mjernih postaja od čega četiri čine mrežu TE Plomin (Ripenda-Vrbanci, Sv. Katarina, Plomin grad i Klavar), jedna u sklopu mreže naselja Koromačno (Brovinje) te jedna mjerna postaja postavljena u Puli na lokaciji Fižela.

Meteo pokazatelji se prate na mjernoj postaji Štrmac u sklopu mjerne mreže TE Plomin.

Praćenje kakvoće zraka posebne namjene provedeno je oko: Tvornice stočne hrane Pazinu (dva mjerna mjesta), kamenoloma Plovanija (dva mjerna mjesta), kamenoloma Križanci u Žminju (tri mjerna mjesta), asfaltne baze Podberam (tri mjerna mjesta), kamenolom „Sv. Nikola“ (tri mjerna mjesta) te kamenoloma "Vranja" (na četiri mjerna mjesta) koje je provedeno u suradnji ZZJZIŽ s NZZJZPGŽ

Na navedenim mjernim postajama pratila se ukupna taložna tvar i sadržaj metala u njoj (olova, kadmija i nikla.)

Statističkom godišnjom obradom relevantnih pokazatelja onečišćenja zraka, sukladno propisanoj metodologiji, izvršena je kategorizacija kakvoće zraka za područja koja su zastupana mjernim mrežama za 2007. godinu.

Na temelju obrade podataka, na svim mjernim stanicama je zrak, za sve mjerene pokazatelje onečišćenja bio I kategorije osim na lokaciji oko kamenoloma Vranja, zastupljenom mjernom stanicom VR02, gdje je zabilježeno da taložna tvar prelazi granične vrijednosti onečišćenja pa se taj lokalitet uvrstio u II kategoriju zraka i na lokacijama koje su zastupljene mjernim postajama SV. Katerina i Ripenda gdje je zabilježeno da koncentracija ozona prelazi propisane vrijednosti pa su ti lokaliteti uvršteni u III. kategoriju. U pogledu povećane koncentracije ukupne taložne tvari, Tvrtka Readymix Croatia d.o.o. iz Kaštel Sućurca koja gospodari kamenolomom Vranja je, na temelju kategorizacije zraka u 2005. godini (III kategorija) izradila sanacijski program kojega je prezentirala predstavnicima IŽ i započela s provođenjem krajem 2006. godine sa planiranim završetkom veljača 2008. godine. Rezultati sanacijskog programa odnosno uvrštavanje lokacije zastupljeno mjernom mrežom Općine Lupoglav u I. kategoriju zraka očekuje se u izvješću za 2008. godinu.

Najme, na mjernoj postaji VR02 se ukupna taložna tvar u 2007. godini kretala u rasponu od 352 mg/m²dan (studenj) do 488 mg/m²dan. Srednja godišnja količina ukupne taložne tvari iznosila je 373 mg/m²dan što je više od granične vrijednosti (GV_{UTT}=350 mg/m²dan) za 6,57%. Usporedbom srednjih godišnjih količina ukupne taložne tvari zabilježenih na promatranoj mjernoj postaji tijekom 2006. i posebno 2005. godine vidi se da su mjere sanacijskog programa imale značajan učinak. Naime, tijekom 2005. godine je srednja godišnja količina ukupne taložne tvari prelazila graničnu vrijednost za 122,30% (778 mg/m²dan) a tijekom 2006. za 109,43% (733 mg/m²dan).

Koncentracija ozona se tijekom 2007. godine pratila se na mjernim postajama Ripenda i Sv. Katarina.

Na mjernim postajama su prekoračene tolerantne i granične vrijednosti za ozon propisane Uredbom o ozonu (NN br. 133/05). Srednja godišnja koncentracija ozona na mjernoj postaji Sv. Katerina iznosila je 65,95 µg/m³ a na mjernoj postaji Ripenda 71,37 µg/m³. Učestalost pojava visokih koncentracija ozona je manja u odnosu na 2006. godinu.

Na temelju Zaključka Poglavarstva Istarske županije iz 2007. godine, Klasa: 351-01/07-01/09; Urbroj: 2163/1-01/8-07-2 od 21. kolovoza 2007. godine, Upravni odjel za održivi razvoj je, zbog povećane koncentracije ozona zabilježene i tijekom 2006. godine na mjernoj postaji Ripenda, zatražio izvorno tumačenje od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Prema tumačenju MZOPUG-a, Klasa: 351-02/07-04/70; Urbroj: 531-08-2-07-2 od 20. srpnja 2008. godine, onečišćenost ozonom je potrebno promatrati u dva stupnja. Tako se u Uredbi propisuje 2010. godina kao godina za dosezanja tolerantnih vrijednosti ili ciljanih vrijednosti prema direktivi. Također se navodi da će to biti prva godina čiji će se podaci koristiti za izračunavanje sukladnosti u odnosu na direktivu. Po drugoj strani, Uredbom su također propisane granične vrijednosti, odnosno dugoročni ciljevi koji će se preispitivati najkasnije do 2020. godine.

Osim toga u izvornom tumačenju MZOPUG-a navodi se da je ozon specifičan plin koji u atmosferi reagira s drugim tvarima te je njegova koncentracija u direktnoj vezi s koncentracijama hlapivih organskih spojeva, dušikovih oksida i sunčevog zračenja te su izrazito podložna prijenosu na velike udaljenosti. Iz tih razloga se pitanje smanjenja koncentracija ozona u zraku prvenstveno rješava na globalnoj razini zajedničkim akcijama

država koje su stranke međunarodnog ugovora Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.

Slijedom navedenoga, a u skladu s direktivama EU, države su obavezne provoditi planove i programe kako bi se do 2010. godine u najvećoj mogućoj mjeri postigle ciljane vrijednosti. Stoga je Vlada RH na sjednici 8. svibnja 2008. godine donijela Plan zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za razdoblje od 2008. do 2011. godine. Planom su utvrđeni programi i mjere za smanjivanje nepovoljnih učinaka zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja nastalih kao posljedica i povećanje koncentracije ozona u zraku.

Iz navedenog Plana vidljivo je da su povećane koncentracije ozona na području RH zabilježene i na mjernim postajama u Zagrebu, Rijeci, Gradištu i Makarskoj te da su srednje godišnje koncentracije na navedenim mjernim postajama nešto više u odnosu na one zabilježene na mjernim postajama Ripenda i Sv. Katerina.

III. Posljedice koje će nastati donošenjem ovog zaključka

Provedba odredbi zaključka ima za posljedicu bolje i ažurnije informiranje javnosti o kakvoći zraka na područjima koja su zastupana mjernim mrežama.

Cilj je da se u konačnosti na čitavom teritoriju postigne I. kategorija zraka sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka (NN br. 178/04).

IV. Tekst nacrtu akta

Priloženo se dostavlja tekst zaključka s priložkom.

V. Potrebna financijska sredstva

U Županijskom proračunu osigurana su financijska sredstva za provedbu Programa praćenja kakvoće zraka a provedba programa povjerena je Zavodu za javno zdravstvo IŽ. Osim toga u proračunu Istarske županije za 2008. godinu osigurana su financijska sredstva za izradu Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Istarske županije što je predispozicija za provedbu točke 6. predloženog zaključka.

Nacrt akta pripremio
Upravni odjel za održivi razvoj
Odsjek za zaštitu okoliša